

**Nota** voor burgemeester en wethouders

Team  
DEV-BLD

**Onderwerp**

Fusie schoolbesturen openbaar en Montessorionderwijs

**1- Notagegevens**

Notanummer 2020-001668  
Datum 30-09-2020  
Programma:  
09 Jeugd en onderwijs  
Portefeuillehouder Weth. Rorink

**2- Bestuursorgaan**

B & W 13-10-2020  
 Raad --  
 Burgemeester --

**College van B & W**

- Burgemeester - Weth. Grijsen  
- Weth. De Geest - Weth. Verhaar  
- Weth. Walder - Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
<input type="checkbox"/> Akkoordstukken	--	<input checked="" type="checkbox"/> Openbaar	13-10-2020
		<input type="checkbox"/> Besloten	--

Routing	d.d.	par.
Programma manager jeugd en onderwijs	01-10-2020	<input checked="" type="checkbox"/> adj.secr. 08-10-2020
Wethouder onderwijs c.a.	01-10-2020	<input checked="" type="checkbox"/> gem.secr. 05-10-2020
		BIS Openbaar
		Status Definitief 2020-10-14

Bijlagen

Aanbiedingsbrief stichting OPOD en DAM.  
Effectrapportage besturenfusie stichting OPOD en DAM.  
Intentieverklaring Stichting OPOD en DAM.

B & W d.d.: 13-10-2020

Besloten wordt:

- 1 De Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer (OPOD) en de Stichting Deventer en Almelose Montessorischolen (DAM) voorzien van een positief advies ten behoeve van de fusie-effectrapportage die benodigd is voor de voorgenomen besturenfusie tussen beide stichtingen;
- 2 de raadsmededeling vast te stellen een aan te bieden aan de raad;
- 3 de nota en het besluit openbaar te maken nadat betrokkenen zijn geïnformeerd, met uitzondering van de concept-effectrapportage en de bijlagen.

**Financiële aspecten:**

Financiële gevolgen voor de gemeente? Nee  
Begrotingswijziging Nee

**Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)**

- De nota en het besluit openbaar te maken  
 De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht  
 De nota en het besluit openbaar te maken nadat

- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...  
de concept-rapportage en de bijlagen. Het conceptrapport en bijlagen zijn nog niet definitief.  
 Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:

- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

## Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb  
Bekendmaking conform Awb

Nee  
Nee

## ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

## Toelichting

### Inleiding

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer (OPOD) is een organisatie met 14 openbare basisscholen in de gemeente Deventer met in totaal 3557 leerlingen. De Stichting Deventer en Almelose Montessorischolen (DAM) houdt 3 basisscholen in Deventer in stand met in totaal 885 leerlingen. Beide schoolbesturen willen per 1 januari 2021 een bestuurlijke (scholen)fusie tot stand brengen en hebben in juli 2020 daartoe een intentieverklaring ondertekend.

### Toestemming voor bestuurlijke fusie eerder geweigerd

Al voor 2015 voeren beide stichtingen verkennende gesprekken over een intensieve en duurzame samenwerking. De regelgeving destijds stond samenwerkingsstichtingen nog niet toe. Daarom werd als eerste stap besloten tot intensivering van de samenwerking in een personele unie per 1 september 2018. Beide stichtingen blijven zelfstandig voortbestaan, maar hebben vanaf die datum dezelfde bestuurder en dezelfde Raad van Toezicht.

### Meer keuze bestuursvormen

Inmiddels zijn de wettelijke bestuursvormen voor het openbaar onderwijs verruimd. Het is mogelijk om de scholen onder te brengen in een stichting samenwerkingsbestuur. Het kenmerkende van deze bestuursvorm is dat één rechtspersoon tegelijkertijd zowel openbare als bijzondere scholen in stand kan houden. Het samenwerkingsbestuur dient derhalve ten minste twee scholen te besturen te weten een openbare school én een bijzondere school. De afzonderlijke scholen worden in één bestuurlijke organisatie samengebracht. Daarbij is van belang dat elk van de scholen haar formele richting (openbaar en algemeen bijzonder onderwijs) behoudt.

### Fusie effectrapportage

Er is een wettelijke plicht dat de schoolbesturen bij een (bestuurlijke) fusie een effectrapportage opstellen. De fusie-effectrapportage is een instrument voor alle belanghebbenden om inzicht te krijgen in motieven, doelen en effecten, en om daarop invloed te kunnen uitoefenen. Voor het bestuur dient de fusie-effectrapportage om draagvlak onder de belanghebbenden te verwerven. Het is een vorm van transparantie waarmee het bestuur zich verantwoordt over fusievoornemens.

### Rol gemeente

Onderdeel van de fusie-effectrapportage is een advies van het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente. De gemeente kan gezien worden als belanghebbende daar waar het gaat om onderwijsvoorzieningen in en om de gemeente. De gemeente heeft, anders dan veel andere betrokkenen, de mogelijkheden om vanuit bredere (gemeentelijke) ontwikkelingen naar de onderwijsvoorzieningen te kijken. Met dit advies geeft het college weer hoe zij tegen de fusie aankijkt en of zij achter het besluit tot fusie staat. Dit advies betreft een informerend advies en is niet bindend. Het stelt betrokkenen in staat kennis te nemen van het standpunt van het college en dit mee te nemen in de overwegingen voor het al dan niet aangaan van de fusie. Het advies wordt in ieder geval gegeven door de gemeente(n) waarin door de fusie een verandering van de onderwijsvoorzieningen plaatsvindt.

### Statutenwijziging

Wanneer het haalbaarheidsonderzoek door beide stichtingen positief uitvalt zal nog een statutenwijziging van de stichting OPOD moeten plaatsvinden. Er komt een stichting samenwerkingsbestuur waarbij de externe toezichthoudende rol van de gemeente moet worden geregeld op het openbaar onderwijs. Het karakter van dit toezicht is echter minder zwaar dan bij de stichting openbaar onderwijs. Een statutenwijziging is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad. Daartoe zal te zijner tijd een afzonderlijk voorstel aan uw college en raad worden gedaan.

### Advies

In deze nota wordt u voorgesteld een positief advies te geven over de voorgenomen besturenfusie.

### Beoogd resultaat

De stichting OPOD en de Stichting DAM voorzien van een advies ten behoeve van de fusie-effectrapportage die benodigd is.

### Kader

Wet op het primair onderwijs.

### Argumenten voor en tegen

De belangrijkste redenen om tot een bestuurlijke fusie te komen zijn:

- a. afname van de administratieve drukte, zodat de focus van de organisatie meer op onderwijsinnovatie en kwaliteitsontwikkeling kan worden gericht;
- b. efficiencyvergroting en kostenbesparing door het voorkomen van het huidige dubbele werk (zoals twee begrotingen, jaarrekeningen, aanstellingen etc.), waardoor ook meer bedrijfseconomische zekerheid kan worden geboden ook op langere termijn;
- c. het waarborgen van de continuïteit van het nu bestuurlijk kleinschalige Montessori onderwijs binnen een grotere bestuurlijke organisatie;
- d. om daarmee de continuïteit van het openbaar basisonderwijs en het algemeen bijzonder Montessorionderwijs in de regio te versterken.

Wij hebben vooral gekeken naar de effecten van de voorgenomen besturenfusie op de keuzevrijheid, diversiteit huisvesting, draagvlak en spreiding en bereikbaarheid en het effect op de werkgelegenheid. Daarbij is gebruik gemaakt van de 'Leidraad voor advisering bij fusievoornemens in het onderwijs door gemeenten' van de VNG en de Commissie fusietoets onderwijs.

Uit de concept-effectrapportage blijkt dat als gevolg van de voorgenomen fusie geen scholen in de gemeente Deventer worden gesloten of samengevoegd. De keuzemogelijkheid van ouders verandert niet ten opzichte van de keuzemogelijkheid binnen de twee afzonderlijke stichtingen. De identiteiten van de twee te fuseren rechtspersonen vullen elkaar aan en de scholen behouden allen hun eigen richting en onderwijsconcept. Te verwachten is dat de intensivering van de samenwerking tussen de scholen ook zal leiden tot verrijking van de pedagogisch-didactische aanpak van en kennisuitwisseling tussen de afzonderlijke scholen.

De huidige variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan, behoudens de invloed van de effecten van de krimp van de leerlingaantallen. Maar door de fusie zal er een grotere bestandheid tegen de leerlingendaling ontstaan. Het is de bedoeling om alle bestaande scholen in stand te houden, waardoor de keuzevrijheid van ouders voor het openbaar en Montessori onderwijs is gewaarborgd. En binnen het scholenbestand van de betrokken openbare scholen is en blijft er een rijke variëteit aan onderwijskundige benaderingen (Dalton, Jenaplan). De maatschappelijke garantiefunctie van het openbaar onderwijs is niet in het geding.

Door in de stichting ook het Montessori onderwijs te incorporeren, zijn de overlevingskansen van die scholen toegenomen en blijven levensvatbare scholen voor Montessori onderwijs behouden voor Deventer. Door met elkaar te fuseren beogen OPOD en DAM te bereiken dat deze variatie binnen de eigen organisatie in stand blijft. Er zijn geen effecten op de spreiding en bereikbaarheid van de onderwijsvoorzieningen in de regio.

De fusie heeft geen verwachte invloed op de overige scholen voor basisonderwijs in Deventer. Het aanbod van christelijk en katholiek onderwijs, alsmede scholen met een specifieke onderwijskundige identiteit wordt niet aangetast door de fusie.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van beide stichtingen zijn intensief bij het fusie-traject betrokken. De ouders en het personeel zijn op verschillende momenten op diverse manieren geïnformeerd.

Tenslotte blijkt uit de effectrapportage dat, mede dankzij de samenvoeging van beide organisaties, de financiële

contuiniteit is gewaarborgd. Ook de werkgelegenheid voor het personeel zal niet verminderen.

Nu de wetgeving ruimte geeft om alsnog te te fuseren, is het logisch dat beide stichtingen deze stap willen nemen. Uit de informatie is de verwachting gerechtvaardigd dat er een robuuste organisatie ontstaat met de beoogde meerwaarde. Gezien deze verwachte meerwaarde wordt voorgesteld een positief advies af te geven voor deze bestuurlijke fusie.

#### **Extern draagvlak (partners)**

Uit de fusie-effectrapportage blijkt dat alle betrokkenen een stem hebben in een transparant afwegingsproces om tot een bestuurlijke fusie te komen.

#### **Financiële consequenties**

Geen.

#### **Aanpak/uitvoering**

De gemeente geeft met het collegebesluit een positief advies dat wordt toegevoegd aan de concept fusie-effectrapportage. Beide stichtingen zullen hierover worden geïnformeerd.

## RAADSMEDEDELING

<b>Onderwerp</b>	Fusie schoolbesturen openbaar en Montessorionderwijs		
<b>Mededelingennr</b>	2020-001668	<b>Portef.houder</b>	Weth. Rorink
<b>Team</b>	DEV-BLD	<b>BenW-besluit d.d.:</b>	13 oktober 2020

### 1. Inleiding: waarom deze mededeling

In juni 2015 en juni 2018 hebben wij uw raad geïnformeerd over de voorgenomen bestuurlijke fusie en personele unie tussen de Stichting openbaar primair onderwijs (OPOD) en de Stichting Deventer Montessorionderwijs (DAM). In deze raadsmededeling informeren wij u over het voornemen van beide stichtingen om een bestuurlijke fusie aan te gaan.

### 2. Kader

Wet op het primair onderwijs.

### 3. Kern van de boodschap

De gemeente Deventer adviseert positief over de voorgenomen bestuurlijke fusie tussen het openbaar primair onderwijs en het Deventer Montessorionderwijs.

### 4. Nadere toelichting

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Deventer (OPOD) is een organisatie met 14 openbare basisscholen in de gemeente Deventer met in totaal 3557 leerlingen. De Stichting Deventer en Almelose Montessorischolen (DAM) houdt 3 basisscholen in Deventer in stand met in totaal 885 leerlingen. Beide schoolbesturen willen per 1 januari 2021 een bestuurlijke (scholen)fusie tot stand brengen en hebben in juli 2020 daartoe een intentieverklaring ondertekend.

#### **Toestemming voor een bestuurlijke fusie eerder geweigerd**

Al voor 2015 voeren beide stichtingen verkennende gesprekken over een intensieve en duurzame samenwerking. De regelgeving destijds stond samenwerkingsstichtingen nog niet toe. Daarom werd als eerste stap besloten tot intensivering van de samenwerking in een personele unie per 1 september 2018. Beide stichtingen blijven zelfstandig voortbestaan, maar hebben vanaf die datum dezelfde bestuurder en dezelfde Raad van Toezicht.

#### **Meer keuze bestuursvormen openbaar onderwijs**

Inmiddels zijn de wettelijke bestuursvormen voor het openbaar onderwijs verruimd. Het is mogelijk om de scholen onder te brengen in een stichting samenwerkingsbestuur. Het kenmerkende van deze bestuursvorm is dat één rechtspersoon tegelijkertijd zowel openbare als bijzondere scholen in stand kan houden. Het samenwerkingsbestuur dient derhalve ten minste twee scholen te besturen te weten een openbare school én een bijzondere school. De afzonderlijke scholen worden in één bestuurlijke organisatie samengebracht. Daarbij is van belang dat elk van de scholen haar formele richting (openbaar en algemeen bijzonder onderwijs) behoudt.

Nu de wetgeving ruimte geeft om alsnog te te fuseren, is het logisch dat beide stichtingen deze stap willen nemen.

#### **Fusie effectrapportage**

Er is een wettelijke plicht dat de schoolbesturen bij een (bestuurlijke) fusie een effectrapportage opstellen. De fusie-effectrapportage is een instrument voor alle belanghebbenden om inzicht te krijgen in motieven, doelen en effecten, en om daarop invloed te kunnen uitoefenen. Voor het bestuur dient de fusie-effectrapportage om draagvlak onder de belanghebbenden te verwerven. Het is een vorm van transparantie waarmee het bestuur zich verantwoordt over fusievoornemens.

Onderdeel van de fusie-effectrapportage is een advies van het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente. De gemeente kan gezien worden als belanghebbende daar waar het gaat om onderwijsvoorzieningen in en om de gemeente. De gemeente heeft, anders dan veel andere betrokkenen, de mogelijkheden om vanuit bredere (gemeentelijke) ontwikkelingen naar de onderwijsvoorzieningen te kijken. Met dit advies geeft het college weer hoe zij tegen de fusie aankijkt en of zij achter het besluit tot fusie staat. Dit advies betreft een informeren advies en is niet bindend. Het stelt betrokkenen in staat kennis te nemen van het standpunt van het college en dit mee te nemen in de overwegingen voor het al dan niet aangaan van de fusie.

#### **Positief advies**

Uit de informatie van de effectrapportage is de verwachting gerechtvaardigd dat er een robuuste organisatie ontstaat met de beoogde meerwaarde. Gezien deze verwachte meerwaarde hebben wij een positief advies afgegeven voor de beoogde bestuurlijke fusie.

#### **Statutenwijziging**

Wanneer het haalbaarheidsonderzoek door beide stichtingen positief uitvalt zal nog een statutenwijziging van de stichting OPOD moeten plaatsvinden. Er komt een stichting samenwerkingsbestuur waarbij de externe toezichhoudende rol van de gemeente moet worden geregeld op het openbaar onderwijs. Het karakter van dit toezicht is echter minder zwaar dan bij de stichting openbaar onderwijs. Een statutenwijziging is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraad. Daartoe zal te zijner tijd een afzonderlijk voorstel aan u worden gedaan.